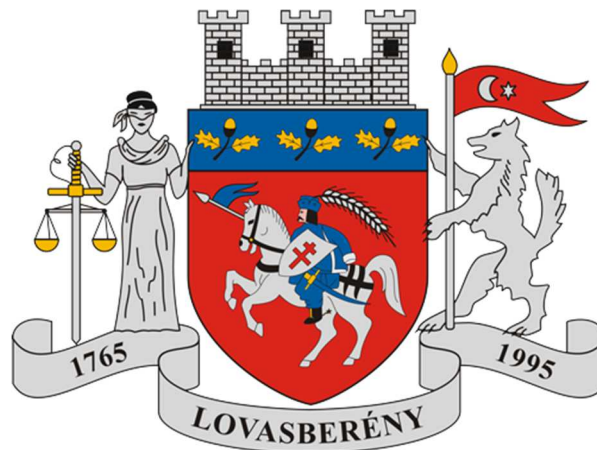

LOVASBERÉNY TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK
TELJES FELÜLVIZSGÁLATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

MEGBÍZÓ:

Lovasberény Község Önkormányzata
8093 Lovasberény, Kossuth L. utca 62.

FELELŐS TERVEZŐ:

Fehér Vártervező Kft.
8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

Tartalomjegyzék:

1. JÖVŐKÉP	3
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	3
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	6
2. CÉLOK	9
2.1. A település fejlesztését szolgáló stratégiai célok meghatározása.....	9
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása.....	12
2.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	13
2.4. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	14
2.5. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	15
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	16
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	16
3.1.1. Társadalmi adatok	16
3.1.2. Gazdasági adatok.....	16
3.1.3. Környezeti adatok.....	16
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	16
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	17
4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE...19	
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	19
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	20

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Lovasberény településfejlesztési koncepciója a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli a település helyét a megyei és a járási településhálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép meghatározásakor az önkormányzat egy új szemlélet szerinti fejlődést szeretne a településen megvalósítani.

A település jövőképe a helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív közreműködésével és bevonásával készült. Lovasberény jövőképe a település elsősorban földrajzi adottságaira, társadalmi, gazdasági lehetőségeire, valamint erőforrásaira (környezeti értékei, infrastruktúra, hagyományok) épít, valós, megvalósítható célokat határoz meg.

1.1.1 Társadalmi jövőkép:

Lovasberény köszönhetően az elmúlt évek beruházásainak, egy növekvő színvonalú infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal rendelkező település. Minden korosztály számára jó minőségű ellátást biztosít az oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális területen egyaránt. A helyi vállalkozások révén javul a település népesség megtartó ereje, az életminősége és az egészségi állapota. Tovább erősödik az identitása, társadalmi befogadó képessége és szociális biztonsága.

Működik a 4 csoportos napközi otthonos óvoda ami igény szerint további csoportszobákkal bővíthető. Az intézmény pedagógiai hitvallásához híven a nevelőtestület továbbra is döntő fontosságúnak tartja a gyermek egyéni képességeinek fejlesztését, a másság elfogadását. Ezeket a célokat az emocionális biztonság megszilárdításával testi, értelmi, közösségi neveléssel szeretnék elérni. A száz főt is meghaladó gyermeklétszám korának megfelelő szinten megismerheti a népi hagyományok, jeles ünnepek, a népi kultúra jellemzőit is. A növekvő gyermek létszám miatt egyre inkább szükségessé válik a bölcsődei elhelyezés biztosítása a községben.

A Református Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában alsó és felső osztályban minőségi képzéshez jutnak az ott tanuló gyermekek. A művészeti területek után érdeklődő diákok a középiskolai oktatást is egyre nagyobb számban veszik igénybe. Továbbra is kiemelt feladat a keresztény értékrend megismertetése mellett a kompetencia alapú oktatás melynek keretében nagy hangsúlyt kap az idegen nyelvű képzés, ami a kikerülő tanulók tovább tanulási és későbbi sikeres munkavállalási esélyeit növelik. A nehézségekkel küzdő gyermekeket felkészült fejlesztő pedagógusok segítik a hátrányok leküzdésében. Az általános iskolából kikerülő diákok a környékbeli középfokú oktatási intézményekben tanulnak tovább.

Lovasberény aktív társadalmi életet élő település, ahol a kulturális intézményekben eredményes közösség fejlesztés zajlik. Az igényesen kialakított és jól felszerelt Művelődési ház és könyvtár, mint Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér feladatához kapcsolódóan a könyvtári szolgáltatáson kívül biztosítja civil szervezetek bevonásával a színvonalas kulturális programokat melyek fontos szerepet játszanak a helyi identitás kialakításában. Az intézmény továbbra is fő feladatának tekinti, hogy az érdeklődők lehető legszélesebb köre számára biztosítsa a feltételeket a magyar és az egyetemes kultúra kincseinek megismerésére, a folyamatos önművelésre, a színvonalas szórakozásra. E mellett a szervezett programok tartalmas kikapcsolódást kínálnak a szép korúak részére is. A társadalmi aktivitás növekszik, a hagyományápoló programok száma emelkedik. Az önkormányzat és a civil szervezetek között jó a partneri viszony. A civil szervezetek jelentős és aktív szerepet töltenek be a helyiek életében, tevékenységük minden korosztályt megcéloz. A civil szervezetek működése a szociális ellátás területére is jelentős pozitív hatással bír a kapcsolódó civil, önkéntes

tevékenységgel. A civil szféra aktivitása pozitív hatással van a környezetvédelemre, a települési zöldfelületekre, illetve a lakosság állapotán keresztül a demográfia területére is a lakossági akciók, szemléletformálási tevékenységek (pl. szemétyűjtés, növényültetés, egészségvédelmi tájékoztatók) szervezése révén.

A településen a sport és a rekreáció minden korosztály életmódjába beépül. A meglévő szabadtéri létesítmények (pl. füves edző és futballpálya, fitness park) állagmegóvására, minőségének megőrzésére folyamatos figyelem irányul. A sportcsarnok folyamatos kihasználása mellett a teremsportágak lehetősége bővül, látogatottságuk növekszik. A környék jelentős természeti értékét egyre több az ökoturizmust kedvelő turista keresi fel, akik mellett a helyi lakosok is szívesen kapcsolódnak ki az igényesen kialakított tanösvények turista utak rendszerében. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében minden Önkormányzathoz tartozó intézménynél elkészül az akadálymentesítés.

A Község lakosságán belül – az életkilátások javulásával párhuzamosan – növekszik az időskorúak aránya. Ez magával hozza a megfelelő egészségügyi és szociális ellátó hálózat kialakítását. A térségi szervezésben működő Humán családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat megfelelő minőségben biztosítja azokat az alap szolgáltatásokat, amelyek biztonságot adnak az ellátott helyi és környékbeli lakosságnak egyaránt. Az Önkormányzat a Község hátrányos helyzetű lakói számára méltányos juttatási rendszert biztosít.

Az Önkormányzat továbbra is fenntartja és lehetőségeihez képest kisléptékben fejleszti a már meglévő alapellátást és szakellátást. Az orvosi rendelőben házi orvos és gyermekgyógyász szakorvos látja el a betegeket. A védőnői szolgálat továbbra is magas színvonalon látja el feladatát a lassan de tendenciózusan emelkedő gyermek létszám mellett. A fogorvosi ellátást egyre korszerűbb eszközparkkal és szakorvossal biztosítja az Önkormányzat. A szakorvosi ellátási feladatok száma emelkedik egyre több ilyen jellegű szolgáltatást tud a helyi és a környékbeli lakosság igénybe venni.

A településen szegregátum és szegregáció szempontjából veszélyeztetett terület nem alakul ki, a lakók és az önkormányzat toleráns, segítő és együttműködő szemléletének köszönhetően.

1.1.2 Gazdasági jövőkép

Cél a gazdaság élénkítése, a helyi gazdaság erősítése, a foglalkoztatás bővítése. El kell érni, hogy Lovasberény részben a kistérségi feladat ellátási és koordinációs szerepkörének erősödésével, részben a gazdasági potenciáljának növekedésével, a népességének megtartása mellett, fokozottan vonzó legyen a befektetni vágyók számára.

Lovasberényben kiépítésre kerültek az alap infrastruktúrához kapcsolódó vonalas építmények. A település polgárai egészséges ivóvízhez juthatnak minden lakóegységben. A téli fűtéshez és melegvíz készítéshez a fölgáz ellátás mellett megjelennek a megújuló energián alapuló energiatermelő rendszerek, intézményi és lakossági szinten egyaránt. A képződő szennyvizet a zárt rendszerű gyűjtővezetéken keresztül a település határában lévő tisztítóban kezelik. A villamos hálózat minden épület, intézmény és vállalkozás részére biztosítja az elektromos áramot a felhasználás arányában. Az Önkormányzat az informatikai fejlesztéseknek köszönhetően többféle kommunikációs csatornán is napi kapcsolatot ápol a lakossággal, segíti azok ügyes-bajos dolgainak elrendezését.

A gazdaság egyenletes ütemben fejlődik, egyre magasabb számú jól kvalifikált munkaerőt foglalkoztat. Az ipari szektor bővül, Lujza majorban és a kijelölt gazdasági területeken új vállalkozások telepednek meg. Már nem csak a termeléssel és szolgáltatással foglalkozó gazdasági társaságok, hanem a tudás-intenzív innovációban jártas vállalkozások is keresik a betelepülés lehetőségét. Bár az elkövetkezendő 10-15 évben

még mindig erőteljesen érvényesül, a megyeszékhely elszívó hatása ez egyre inkább mérséklődik és nő a helyben foglalkoztatottak aránya. A település a minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít a lakosok számára. A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az erős helyi vállalkozások.

A külterületen található szántóföldeken a növénytermesztés mellett előállításra kerülnek a diverzifikációnak köszönhetően a minél magasabb színvonalon feldolgozott helyi termékek, amik megfelelő minősítésen esetek át és bekerülhetnek a kistérségi kereskedelem vérkeringésébe. A gyengébb minőségű termelésből kivont területeken megjelennek a szoláris energiát hasznosító a település energiaellátását kiegészítő energiatermelő rendszerek. A mezőgazdaságon belül az állattartás továbbra is meghatározó szerephez jut, de itt is kiegészülnek olyan ráépülő tevékenységekkel, amik biztosítják a gazdálkodók hosszú távú megélhetését.

A közszolgáltatások jó hatékonysággal és magas minőségben elérhetők a településen. A település üzemeltetési szolgáltatásokat továbbra is az Önkormányzat egyes tevékenységeket pedig együttműködve a térség más településeivel társulási formában lát el. Ehhez a megfelelő humán erőforrás rendelkezésre áll, folyamatos tanulással a szakmai kompetenciájuk is emelkedik. Működik a lakossági alap igényeket kielégítő kereskedelmi szolgáltatás is. A vendéglők a turista szezonban minőségi termékekkel és szolgáltatással várják az idelátogató vendégeket.

A minőségi kiránduló turizmushoz kapcsolódó kiépített kiszolgáló létesítmények turista szállások, higiénés létesítmények, melegkonyhás étkezési lehetőségek komoly fellendülést hoznak a település idegenforgalmában. Ezt segíti a megépült Bicske-Felcsút-Lovasberény-Pázmánd kerékpárút, ami utat nyit a Velencei hegység természeti szépségeinek megismeréséhez. A szépen kialakított látogatóközpont folyamatosan szervezi és kínálja szolgáltatásait az ökoturizmus kedvelőinek. A tanösvények, látogató utak élményszerűen mutatják be a táj jellegzetes állat és növényvilágát. A Lovasberényi Erdészeti Igazgatósággal közösen szervezett vadászati események a módosabb belföldi és külföldi vendégeket is a településre csábítják. A felújított Cziráky kastély és parkja kiváló célpont a konferencia és bakancsos turistáknak egyaránt. A falusi szálláshelyek száma emelkedik, a helyi termékekkel kiegészülő minőségi szolgáltatást biztosítók hosszútávon is megtalálják számításukat Lovasberényben.

A település továbbra is ösztönzi a mikrotérségben lévő községekkel a hatékony együttműködések kialakítását. Ehhez felújításra kerültek a településeket összekötő alsóbbrendű utak. Gördülékenyen működnek a program turizmusra épülő koordinációk és a tájra jellemző egységes arculatú termékek is megjelennek a piacon.

1.1.3 Táj, természeti és épített környezet jövőkép

Épületek, lakóterületek:

A település a jövőben is nagy gondot fordít az épületek állagának megóvására, különös tekintettel a védett épületekre. Az intézmények felújítása az elfogadott településképi szempontokat és a hatályban lévő energetikai követelményeket figyelembe véve történik. A letelepülő vagy áttelepülő fiatalok számára infrastruktúrával ellátott lakóterületek állnak rendelkezésre. A környezetre és egészségre ártalmas építőanyagokat folyamatosan cserélik, alkalmazásuk a továbbiakban nem lesz jellemző. A régi és újonnan épült lakóépületek esetén a hatályban lévő Települési Arculati Kézikönyv előírásai és javaslatai is betartásra kerülnek.

Közlekedési Infrastruktúra:

A Koncepció időtávjában a község lépéseket tesz a Közútkezelő fenntartásában lévő utak minőségének javítása érdekében, továbbá az önkormányzati kezelésben lévő úthálózat felújítására és karbantartására. Kiemelt szempont a zártkerti területen lévő utak felújítása. A gépjármű közlekedés mellett a gyalogos és kerékpáros közlekedés, mint a mozgás-gazdag életvitel fontos terei egyre nagyobb szerepet kapnak a

lakosság életében. A gyalogos közlekedés lakott területen kívül elsősorban a szabadidős programok terén kap szerepet, melynek elősegítésére a külterületen sétaút-hálózat kerül kijelölésre.

Közmű Infrastruktúra:

Lovasberényben a legfontosabb feladat a keletkező kommunális szennyvizek gyűjtése és tisztítása. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt projektként készül a település új szennyvíztisztító telepe és a község szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése.

A közmű fejlesztések kiterjednek a zártkerti területekre is. Az ivóvíz ellátás érdekében további kapacitások kerülnek kialakításra. A település belterületén a telkek közművesítésének lehetősége adott. A modern élet részeként a szélessávú internet kiépítésre kerül az egész településen. Az energia használat a megújuló energiák felé fordul. A fenntarthatóságot szem előtt tartó szemlélet a község kedvező lakóterületi adottságait tovább erősítik.

Zöldfelületek:

A település zöldfelületi ellátottsága, az általános megítélés szerint jó. Elmondható, hogy a növényállomány gazdag, a zöldfelületek rendezettek és általános ápoltság jellemzi a közterületeket. A település zöldfelületének legkiemelkedőbb és legértékesebb eleme a Cziráky kastélyt övező tájképi kert és az egykor kiterjedt gazdasági birtok maradványai. A jövőben községi utcakép több szempontból még karakteresebbé válik. A településre bár mely irányból érkezőket zöldkapuk várják és a belterületeken őshonos fák kerülnek beültetésre. A településrészek az elkészült zöldfelületi arculati terv javaslatai szerint újulnak meg.

A település jövőképe:

Lovasberény a gazdag történelmi múltra és hagyományaira építő, élhető, komfortos település.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

Szubszidiaritás és decentralizáció elve

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre, és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához. Mindez akkor lehet hatékony, ha a gazdasági, társadalmi, politikai döntéshozatal is alacsonyabb területi szinteken jelenik meg, így törekedve a fejlesztési döntések és eszközök területi decentralizálására.

Térségi és táji szemlélet elve

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A tájak a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi-gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény- és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájak területi rendszereibe integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a tájak erőforrásaira, hozzájárulva azok védelméhez és kibontakozásához is.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében fenntarthatóságot, biztonságot nem csak általában, globálisan kell értelmezni, hanem az egyes társadalmi, gazdasági, környezeti alrendszerek alkotta területi rendszerek (térségek) összefüggésében is. A fenntarthatóság alapelve minden ágazat irányában a fejlesztéspolitika azon korlátját fogalmazza meg, mely szerint a mai fejlesztések és a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható területi rendszerekben a térségi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhordozó kultúrák eltűnését, ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A területfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a globális, európai, nagytérségi vagy nemzeti szintű gazdasági-társadalmi trendeket a különböző szintű, és helyzetű térségekben. A várható hátrányokat megelőzve, az előnyöket kihasználva jövőorientált, proaktív cselekvési terveket kell alkotni, és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg választintézkedéseket. A területi tervezés során az egyes célcsoportokat érintő gazdasági-társadalmi célok eléréséhez olyan területfejlesztési tevékenység szükséges, amely a sokszínű partnerségi együttműködések révén több termelőágazat kooperációjából, a szolgáltatások, ill. szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális közigazgatási tevékenységek összekapcsolódásából épül fel. Ezek az elemek területi alapon, a beavatkozás terében integrálódnak egymással, koordináltan, szervesen, lehetőleg szinergikusan összefonódó akciókat alkotnak.

Hatékonyág és koncentráció elve

A településfejlesztési koncepció a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében. A területfejlesztési politika tárgyát képező területi rendszer sok eleme ugyanis nem az absztrakt gazdasági-szociális „terekben” jeleníthető meg a leghatékonyabban, hanem a földrajzi tér egyes vagy típusos egységeiben, tájakban, térségekben.

Nyilvánosság, partnerség elve

A nyilvánosság és a részvétel a területfejlesztési politikában különös hangsúlyt kap. A nyilvánosság területfejlesztési politikai sajátossága, hogy a területi hierarchia legkülönbözőbb szintjein és helyein meg tudja szólítani a közvéleményt. A szubszidiaritást igénylő kezdeményezés esetében a különböző szintű területi szervek vertikális partnersége szükséges.

Területi harmónia elve

A területfejlesztés során arra is figyelemmel kell lenni, hogy a helyi társadalom és a szolgáltatásokat igénybe vevők meghatározó státuszcsoportjai (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, külföldi ingatlan tulajdonosok, helyi-, és szezonálisan jelen levő, illetve a különböző működési nézeteket valló, eltérő menedzsment-szemléletű vállalkozások, bel-, és külföldi turisták, stb.) közti harmónia is hosszútávon biztosítható legyen. Mivel a harmónia csak olyan térség sajátja, amelyben az egyenlőtlenségek mértéke minimális, ezért törekedni kell a területileg kiegyenlített és társadalmilag is igazságos hosszú távú térségfejlesztésre.

Tolerancia

Az etnikai és kulturális különbségeket magukon viselő státuszcsoportok szimbiózisa csak úgy tartható fenn, ha a helyi társadalom szövetén belül megfigyelhető másságok kölcsönösen megismerhetővé és egymás részéről átjárhatóvá válnak.

Esélyegyenlőség

Az infrastrukturális ellátottság és a tudáshoz való hozzáférés mellett a hagyományos célcsoportok problémáinak kezelésén túl az esélyegyenlőség biztosítása terén ez a folyamatosan zajló akadálymentesítési beruházások mielőbbi végrehajtása mellett jelenti azt is, mindenki hozzáférjen a számára hasznosnak tartott települési információhoz.

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható térségfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint a természeti erőforrások, például az energiahordozók, a nyersanyagvagyon, a megfelelő éghajlat, vagy a humán erőforrások.

Átláthatóság, monitoring és értékelés elve

A területfejlesztési tervezés, -végrehajtás nem epizodikus tevékenységek együttese, hanem állandó folyamat, mely a térségek társadalmi-gazdasági-környezeti rendszereiben spontán, a beavatkozások vagy a globális trendek eredményeként jelentkező változásokhoz idomul. E folyamat visszacsatolásokkal ciklusokba rendeződik, a tervezési, a végrehajtási, és azok nyomon követésére irányuló értékelési tevékenységek szünet

2. CÉLOK

A fentiekben felvázolt jövőkép összehangolt cselekvés nélkül nem valósulhat meg. A jövőkép megvalósulását meghatározó célok, fejlesztési irányok meghatározása azért kiemelkedően fontos, hogy az azok megvalósításán dolgozók - a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága - világos és egyértelmű célok érdekében dolgozhassanak együtt.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

2.1. A település fejlesztését szolgáló stratégiai célok meghatározása

1. A termelő és szolgáltató szektor megerősítése

Általános cél:

A település gazdasági versenyképességének fokozása, a szolgáltató szektor felhasználó baráttá alakítása és költséghatékony fenntartása.

Beavatkozási területek:

- Ipar
- Idegenforgalom
- Mezőgazdaság
- Kereskedelem

Kapcsolódó operatív programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program

Tervezett indikátorok:

- Betelepült vállalkozások száma
- Iparüzési adó összege
- Turisztikai szolgáltatást végzők aránya
- Turisztikai szállásférőhely-kapacitás
- A vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma
- Mezőgazdaságon kívüli tevékenységet végzők aránya
- A foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikációja

Tervezett források:

- Önkormányzati források
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Helyi önkormányzat
- KKV szektor szereplői
- Agrárgazdaság szereplői
- Tercier szektor szereplői

- TDM szervezet
- Helyi LEADER akciócsoport

2: Művi (épített) környezet fejlesztése

Általános cél:

Az épített környezet színvonalának emelésével, a közlekedési- és a műszaki infrastruktúra korszerűsítésével javuljon a helyben élők és a letelepülni szándékozók életminősége.

Beavatkozási területek:

- Szolgáltatás
- Idegenforgalom
- Ipar

Kapcsolódó operatív programok:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program

Tervezett indikátorok:

- Új gazdasági területek kijelölése
- új vállalkozások száma
- Megépített gyalogút hossza
- Beépített infrastrukturális elemek hossza
- Adatbázisba kerülő vagyoneszközök száma
- Felújított vagy újonnan épített közutak hossza
- Felújításra került zöldterületek nagysága
- Felújított Energia hatékony épületek száma

Tervezett források:

- Önkormányzati források
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Közművek üzemeltetői
- Vállalkozások
- Közútkezelő KHT
- Helyi Önkormányzat (ISZKOM)

3, Erős és együttműködő helyi társadalom kialakítása

Általános cél:

Lovasberény közösségeinek fejlesztése a lokálpatriotizmus, a helyi identitás és a település közti kapcsolatok erősítése érdekében.

Beavatkozási területek:

- Szolgáltatás (oktatás, kultúra, sport, szociális ellátás, egészségügy)

Kapcsolódó operatív programok:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)

Tervezett indikátorok:

- új képesítést szerzők száma
- helyi és térségi együttműködésbe bevont vállalkozások szám
- felújított szociális intézmények száma
- nappali szociális ellátásban részesülők száma
- bentlakásos szociális ellátásban részesülők száma
- új sportolási lehetőségek száma
- elégedettségi szint növekedése

Tervezett források:

- Önkormányzati források
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- civil szervezetek
- helyi Önkormányzat
- sport szervezetek
- Pedagógusok, egészségügyi dolgozók, szociális dolgozók
- Helyi LAEDER akciócsoport

4, Tájpotenciál erősítése

Általános cél:

A települést érintő természeti és táji értékek számbavételével azok környezettudatos fejlesztésével az élhető környezet fejlesztése

Beavatkozási területek:

- Környezetvédelem, Természetvédelem, Örökségvédelem

Kapcsolódó operatív programok:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program

Tervezett indikátorok:

- rekultivált terület nagysága
- megszüntetett illegális lerakók száma
- felújított védett épület száma
- védetté nyilvánított természeti értékek száma
- környezeti neveléssel kapcsolatos akciók száma

Tervezett források:

- Önkormányzati források
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Gazdasági társaságok
- Helyi Önkormányzat
- Erdészet
- Pedagógusok, egészségügyi dolgozók
- Helyi LAEDER akciócsoport
- Civilszervezetek

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

Jövőkép-Átfogó cél			
Lovasberény a gazdag történelmi múltra és hagyományaira építő, élhető, komfortos település.			
Stratégiai Cél			
A településen élők megélhetésének hosszútávú biztosítása a helybenmaradás támogatása			
Tematikus és részcélok			
1. A TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ SZEKTOR MEGERŐSÍTÉSE	2. MŰVI (ÉPÍTETT) KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	3. ERŐS ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ HELYI TÁRSADALOM KIALAKÍTÁSA	4. TÁJPOTENCIÁL ERŐSÍTÉSE
1.1 Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése	2.1 Bel- és külterületi utak felújítása	3.1 Info-kommunikációs technikák fejlesztése, lakossági tájékoztatás	4.1 Tájhasználati arányok optimalizálása
1.2 Mezőgazdasági termelés diverzifikálása	2.2 Zöldfelületi rendszer fejlesztése	3.2 Civil szervezetek támogatása	4.2 Klímatudatosság erősítése
1.3 Minőségi turisztikai fejlesztések elősegítése	2.3 Önkormányzati épületek energia hatékony fejlesztése	3.3 Közösségi rendezvények támogatása	4.3 Környezetkárosítások felszámolása
1.4 Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése	2.4 Örökségvédelem	3.4 Térségi kapcsolatok erősítése	4.4 Természeti, táji értékek turisztikai potenciállá fejlesztése
1.5 Településmarketing		3.5 Helyben maradás támogatása	

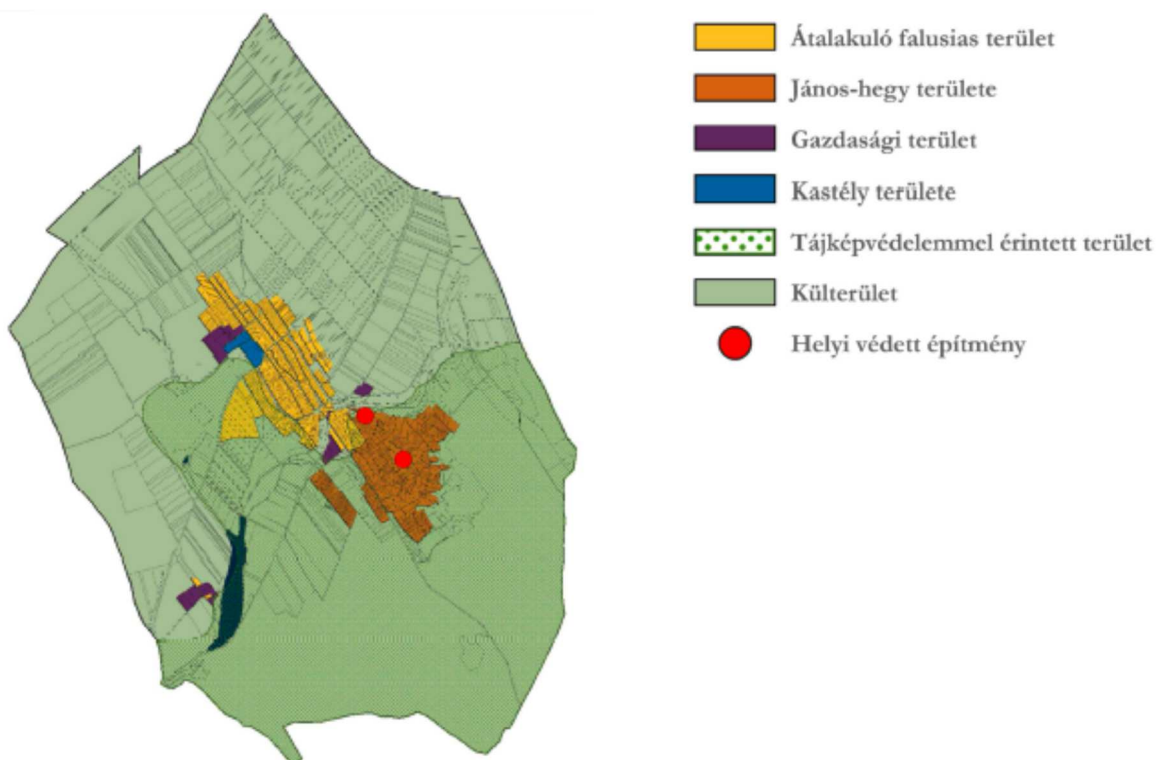
Horizontális célok:

Olyan elvek, melyeket a programozás és tervezés során minden fejlesztési irány, a tulajdonképpeni fejlesztési célok kialakításában és elérésében érvényesíteni szükséges. E szempontok áthatják mind a tervezést, mind a megvalósítást. A területfejlesztési politika fejlesztési alapelveitől eltérően, elsősorban nem módszertani jellegűek.

Lovasberény esetében a horizontális fejlesztési célok közül a versenyképesség a fenntartható fejlődés, és az élhetőség az, ami szervesen köthető a sikeres jövőkép megvalósításához.

2.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolása

2.4 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

2.4.1 Az alapelvek és a részcélok kapcsolata

A településfejlesztési alapelvek és a részcélok célok kapcsolata			
1. A TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ SZEKTOR MEGERŐSÍTÉSE			
1.1 Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Fenntarthatóság elve	Átláthatóság monitoring és értékelés elve
1.2 Mezőgazdasági termelés diverzifikálása	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Térségi és táji szemlélet elve	Hatékonyág és koncentráció elve
1.3 Minőségi turisztikai fejlesztések elősegítése	Térségi és táji szemlélet elve	Fenntarthatóság elve	Területi harmónia elve
1.4 Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Átláthatóság monitoring és értékelés elve	Területi harmónia elve
1.5 Településmarketing	Nyilvánosság és Partnerség elve	Térségi és táji szemlélet elve	Hatékonyág és koncentráció elve
2. MŰVI (ÉPÍTETT) KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE			
2.1 Bel- és külterületi utak felújítása	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Térségi és táji szemlélet elve	Területi harmónia elve
2.2 Zöldfelületi rendszer fejlesztése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Területi harmónia elve	Térségi és táji szemlélet elve
2.3 Önkormányzati épületek energia hatékony fejlesztése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Térségi és táji szemlélet elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve
2.4 Örökségvédelem	Térségi és táji szemlélet elve	Fenntarthatóság elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve
3. ERŐS ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ HELYI TÁRSADALOM KIALAKÍTÁSA			
3.1 Info-kommunikációs technikák fejlesztése, lakossági tájékoztatás	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Szubszidiaritás és decentralizáció	Nyilvánosság és Partnerség elve
3.2 Civil szervezetek támogatása	Átláthatóság monitoring és értékelés elve	Nyilvánosság és Partnerség elve	Hatékonyág és koncentráció elve
3.3 Közösségi rendezvények támogatása	Átláthatóság monitoring és értékelés elve	Szubszidiaritás és decentralizáció	Nyilvánosság és Partnerség elve
3.4 Térségi kapcsolatok erősítése	Nyilvánosság és Partnerség elve	Hatékonyág és koncentráció elve	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés
3.5 Helyben maradás támogatása	Szubszidiaritás és decentralizáció	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Nyilvánosság és Partnerség elve
4. TÁJPOTENCIÁL ERŐSÍTÉSE			
4.1 Tájhasználati arányok optimalizálása	Hatékonyág és koncentráció elve	Átláthatóság monitoring és értékelés elve	Területi harmónia elve
4.2 Klímaturtudatosság erősítése	Térségi és táji szemlélet elve	Nyilvánosság és Partnerség elve	Fenntarthatóság elve
4.3 Környezetkárosítások felszámolása	Hatékonyág és koncentráció elve	Nyilvánosság és Partnerség elve	Térségi és táji szemlélet elve
4.4 Természeti, táji értékek turisztikai potenciállá fejlesztése	Térségi és táji szemlélet elve	Fenntarthatóság elve	Nyilvánosság és Partnerség elve

2.5 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Fejlesztési célok		Településrészek					
		Átalakuló falusias terület	János hegy területe	Kastély területe	Tájkép védelemmel érintett terület	Gazdasági terület	Külterület
A TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ SZÉKTOR MEGERŐSÍTÉSE	1.1 1.1.1 Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése						
	1.2 Mezőgazdasági termelés diverzifikálása						
	1.3 Minőségi turisztikai fejlesztések elősegítése						
	1.4 Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése						
	1.5 Településmarketing						
MŰVI (ÉPÍTETT) KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	2.1 Bel- és külterületi utak felújítása						
	2.2 Zöldfelületi rendszer fejlesztése						
	2.3 Önkormányzati épületek energia hatékony fejlesztése						
	2.4 Örökségvédelem						
ERŐS ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ HELYI TÁRSADALOM KIALAKÍTÁSA	3.1 Info-kommunikációs technikák fejlesztése, lakossági tájékoztatás						
	3.2 Civil szervezetek támogatása						
	3.3 Közösségi rendezvények támogatása						
	3.4 Térségi kapcsolatok erősítése						
	3.5 Helyben maradás támogatása						
TÁJPOTENCIÁL ERŐSÍTÉSE	4.1 Tájhasználati arányok optimalizálása						
	4.2 Klímatudatosság erősítése						
	4.3 Környezetkárosítások felszámolása						
	4.4 Természeti, táji értékek turisztikai potenciállá fejlesztése						

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.1.1 Társadalmi adatok

A településrendezési eszközök részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- népesség prognózis
- korosztályos adatok

A település társadalmára vonatkozó adatok és tények a koncepciót megalapozó vizsgálati munkarész 1.7 fejezetében részletesen kifejtésre kerültek.

3.1.2 Gazdasági adatok

A településrendezési eszközök részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- Ingázók száma
- Településüzemeltetés adatai
- Jövedelmek megoszlása
- Gazdasági ágazatok jelenléte
- Turizmus adatai

A gazdasági adatok részletezését a megalapozó munkarész 1.9 és 1.10. fejezetei tartalmazzák

3.1.3 Környezeti adatok

A településrendezési eszközök részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek:

- Tájhasználat, tájhasználati konfliktusok
- Telekstruktúra
- Védett természeti területek elhelyezkedése, átlag feletti minőségi osztályú területek
- Zöldterületek adatai
- Önkormányzati vagyonkataszter
- Közlekedési infrastruktúra, forgalmi adatok
- Közmű infrastruktúra
- Környezetvédelmi terhelési adatok

A település környezetére vonatkozó kiinduló adatok a megalapozó vizsgálat 1.12 – től 1. 17-ig sorszámozott fejezetei tartalmazzák.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

3.2.1 Javaslat a Műszaki Infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének változtatására:

Közlekedés:

- Térségi kapcsoltok erősítéséhez szükséges útfelújítások
- Gyalogos forgalomnak járda, gyalogátkelő, középsziget kialakítása

- Kerékpárút kialakítása annak mentén pihenőhely kerékpártároló létrehozása
- A belterületi utak felújítása
- Lakó utcák kijelölése pihenő övezetté, sebességkorlátozó műtárgyak kiépítése
- Külterületi utak bevonása a kerékpáros horgász és lovas turizmusba
- Szolgáltató létesítményeknél parkolók szabványos kiépítése

Közművesítés:

- Szennyvízelvezető rendszer kiépítése
- Csapadékvíz elvezetés épített csapadékcsatornában
- Ipari zónában központi szennyvízelvezetés kialakítása

3.2.2 Javasolt településszerkezeti változtatások:

Lovasberényben a belterület északi részén a meglévő állattartó telep zavaró hatását meg kell szüntetni, illetve településfejlesztési és rendezési eszközökkel a lehető legkisebb mértékűre kell korlátozni.

A Cziráky kastély hasznosítását lehetővé tevő területfelhasználás meghatározása és szabályozás előírása.

Új gazdasági területet kell kijelölni Lujza majorban a volt lőszerraktár területén.

A 811.számú főút települést elkerülő szakasz már nem szerepel a területrendezési tervekben, ezért azt törölni kell a településszerkezeti tervből

A zártkertben (János-hegy) olyan területfelhasználást kell meghatározni illetve szabályozási eszközöket megállapítani, mely a terület hasznosítását szolgálja.

Külterületen az egyes földrészletekre vonatkozóan olyan területfelhasználást kell meghatározni, mely a tényleges hasznosításnak és a településfejlesztési elképzeléseknek is megfelel.

Az erdő- és mezőgazdasági területek védelme érdekében külterületen új beépítésre szánt területeket csak a legszükségesebb mértékben szabad kijelölni.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Lovasberény Község Önkormányzata a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényi kötelezettségének eleget téve a 146/2017. (XII. 18.) önkormányzati határozatával elfogadta Lovasberény Településképi Arculati Kézikönyvét (TAK) és megalkotta Lovasberény Község Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 6/2018. (VIII.27) önkormányzati rendeletét. A rendelet lehatárolta a településképi szempontból meghatározó területeket és azokra szabályokat fogalmazott meg. A rendelet a településképi követelmények meghatározása mellett szabályozza az egyes sajátos berendezések (pl. reklámok, reklámhordozók), műtárgyak elhelyezésének feltételeit is. A kézikönyv tartalmazza a település építészeti örökségének és az eltérő karakterű településrészek bemutatását is. A kézikönyv a helyi településképi rendelet megalapozására szolgál, folyamatosan bővíthető, fejleszhető, ahogyan a település is formálódik, változik, fejlődik.

Régészeti lelőhelyek által érintett ingatlanok:

Mihályvár RVT területe - Bronzkori földvár területe:

1189, 1190, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234,

Mihályvár régészeti lelőhely területe:

1134/1, 1135, 1137/1, 1137/2, 1137/3, 1134/4, 1186, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253/11294, 1294/1, 1295, 1296/2, 1297, 1299, 1305, 1307(út), 1309, 1310, 1333, 3503, 3504, 3510, 3510/1, 3511/2, 3512/1, 3814, 3815/1

János-hegy – János-hegyi dűlő – Bronzkori telep és temető – Vaskori telep

3814, 3815/2, , 3816/1-2, 3817, 3818, 3901, 4001, 4002, 4003, 4004, 4006, 4008/1-2-3, 4009/1-2, 4010, 4011, 4012, 4015/1-2, 4046, 4047/1-2-3, 4101, 4102, 4103, 4104, 4105, 4106/1-2, 4107, 4108, 4110/1, 4110/2, 4111, 4112, 4312, 4313, 4314, 4315, 4317, 4318, 4319/1-2, 4320, 4321, 4322/1-2, 4325, 4326, 4328, 4330, 4331, 4333, 4335, 4336, 4337/1-2-3, 4338, 4339, 4340, 4351/2, 4352, 4353, 4354, 4355, 4356, 4357

A településen található műemlékek:

Műemlékileg védett épületek:

Törzsszám	Utca	Helyrajzi szám	Megnevezés	Típus
9719	Nagydiósi dűlő 325.	4117	Présház-pince	Népi
9670	Jókai u. 13.	130	Lakóház	Népi
9209	Nagydiósi dűlő	3306	Présház	Népi
8800	Arany János u. 17.	121	Lakóház	Népi
1716	Fehérvári út Vörösmarty Mihály út	1010, 1011/1, 1011/2, 0178/2, 0178/3, 0182 1009, 0171/1-21, 0173, 0174, 175/1, 0175/2, 0175/3, 0176, 0177/2, 0177/3, 0177/4, 0177/5, 0177/6, 0180/1, 0180/2, 0183/1, 0183/2, 0183/3, 0184/1, 0184/2	volt Cziráky- kastély, kápolna és kastélypark	Kastély, Kúria
10879	Vásár utca	659	Temető	Egyházi
1715	Kossuth u. 86	260	Ref. Templom	Egyházi
1714	Kossuth u.	278/3	R.k. templom	Egyházi
9707	Kossuth u.1	-	Szt. Flórián-szobor	Kisemlék

Műemléki környezet:

Nagydiósi dűlő 325. - Présház-pince (4117 hrsz.)

4113; 4115; 4116/1 (út); 4116/5; 4118; 4119; 4120/1

Jókai u. 13. – Lakóház (130 hrsz) 107; 108; 129; 131; 155

Nagydiósi dűlő – Présház (3306 hrsz) 3304; 3307; 3308

Arany János u. 17. – Lakóház (121 hrsz) 120; 122; 127/1 - 2; 176; 177

Fehérvári út - Vörösmarty Mihály út - volt Cziráky-kastély, kápolna és kastélypark

0186/1; 0188/4; 0188/6; 0188/8; 0188/9

930; 931; 932; 934; 935; 940/1; 941/1; 942/1; 943/2; 944/1; 945/1; 946/1; 947/1; 948/1; 949/1; 950/1; 951/1; 952/1; 953/1

Helyi védelemre javasolt településszerkezeti egység

Volt Cziráky körpince a János-hegyen 4104 hrsz-on

A település karakterességének megőrzését érdekében törekedni kell az utcaszerkezet, a tömb- és a telekstruktúra megőrzésére, amely meghatározza a település térarányait, a tervezett épületek léptékét. A fejlesztéseknél fontos az új létesítmények megfelelő építészeti eszközökkel való környezetbe illesztése.

A lakóterületek értékei mellett fontos szerep kell, hogy háruljon a lakóterületeken kívüli értékek védelmére és bemutatására, melyek vonzóvá válhatnak a településre kíváncsiak számára.

A felújítások tervezésénél a klímaturadatoság elveit kell alkalmazni. Mind az energiahatékonyság, mind a megújuló energiaforrások felhasználása, mind a szélsőséges időjárási viszonyokat ellensúlyozó kialakítás – részben a viharok elleni védelem, részben a nyári napvédelem, részben a hirtelen lezúduló csapadék helyben tartása – szerepet kaphat az épületek tervezésénél, kivitelezésénél.

A kulturális örökség elemeinek védelme közérdek; megvalósításában éppen ezért nem csupán az állami és az önkormányzati szervek közötti együttműködésre van szükség, hanem abba az érintett civil szervezeteket, illetve a helyi közösséget is be kell vonni, építve és ráerősítve a helyben jelenleg is megfigyelhető társadalmi felelősségvállalásra és aktivitásra. Kifejezetten a védett objektumok fenntartására, illetve helyreállítására vonatkozóan elsődleges, hogy a beavatkozásokat csak az illetékes Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalával való egyeztetést követően, a műemléki alapelvek, a helyi építési szabályzat, illetve a településképi védelmi rendelet maximális figyelembe vételével valósíthatják meg. Fontos továbbá, hogy a védett objektumok állagvédelme, felújítása (beleértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is), illetve fenntartható használata nem haladhatja meg a szakmailag indokolt mértéket, végül figyelembe kell venni azt is, hogy a tervezett beavatkozások nem ronthatják azok állapotát.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Lovasberény Integrált Településfejlesztési Stratégiát nem készít, a megvalósítás eszközei és azok nyomon követésére vonatkozó szabályozórendszerek meghatározása a településfejlesztési koncepcióban történik. A település 1. fejezetben meghatározott jövőképe megvalósítása érdekében a fejlesztési alapelvek szerint az önkormányzatnak alkalmaznia kell olyan eszközöket, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok és részcélok elérését.

Ezek az eszközök az alábbiak:

1. A településtervezés során olyan szabályozások elfogadása, melyek a fejlesztési célok megvalósítását szolgálják.
2. Településképi véleményezési és településképi bejelentési eljárás lefolytatásához a feltételek megteremtése.
3. Településmarketing célú tevékenységek annak érdekében, hogy a tervezett programok minél nagyobb vonzerővel bírjanak.
4. Együttműködés a helyi gazdálkodószervezetekkel
5. Magánbefektetők bevonása a szükséges fejlesztések megvalósítása érdekében, a kihasználatlan önkormányzati vagyontárgyak és létesítmények hasznosítására (pl élelmiszer bolt, kocsmá stb)
6. A fejlesztési programok végrehajtására az önkormányzat gazdasági programjai, azon belül az éves költségvetések fejlesztési előirányzatai biztosítják a szükséges döntéseket és a forrásokat.
7. Az Európai Unió költségvetési ciklusaihoz igazodva össze kell hangolni a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célkitűzéseket és az egyes ágazati operatív programok pályázati, forrasszerzési lehetőségeit.
8. A településfejlesztési koncepció megalapozó vizsgálatában meghatározott akcióterületeket kiemelten kell kezelni, a településtervezés eszközrendszerével az önkormányzat döntése alapján kell a településrendezési terveket elkészíteni.
9. Környező településekkel való rendszeres és szoros együttműködés.

A koncepció megvalósítását szolgáló intézmények:

10. Lovasberény képviselő-testülete és bizottsága
11. Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet
12. LEADER helyi akció csoport
13. Települések közötti együttműködés érdekében létrehozott szervezet

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata (monitoring) a település érdeke. A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a településfejlesztési koncepció végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelnünk kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig. Mindezekből adódóan a koncepcióban lefektetett célok sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan visszacsatolási mechanizmus nélkül, amely alapján a koncepció-alkotási folyamat minden pontján újból és újból beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a monitoring rendszer biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni tudjuk, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékoltól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a koncepció végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a koncepcionális célok korrekciójára is sor kerülhet.

1. Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
2. A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, aktualizálása tízévenként szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
3. Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
4. Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
5. Rendszeres kapcsolattartás szükséges a projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló akcióterületi projektek nyomon követése érdekében
6. Éves monitoring jelentés készítése javasolt, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába.

A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyben szokásos módon, a községi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.